

NOTAT

Dato: 28. januar 2011

Titel: Orientering
om
familierådgivning til
voldsramte kvinder
med børn på
krisecentre

Fra: Socialministeriet

Til: Socialchefer

Resumé: 28.000 kvinder og 22.000 børn rammes årligt af vold i familien. For at støtte kvinder og børn i voldsramte familier til en tilværelse uden vold efter ophold på et krisecenter påhviler det kommunalbestyrelser at tilbyde kvinder, der kommer på krisecenter med børn, familierådgivning efter Servicelovens § 109 stk. 4. Forpligtigelsen påhvilede beliggenhedskommuner for krisecentre fra loven blev vedtaget i juli 2008, men omfatter fra 1. august 2010 alle kommunalbestyrelser. Dette er en følge af en ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om social service (L169 vedtaget som lov nr. 550 af 26. maj 2010).

Orientering om familierådgivning til voldsramte kvinder med børn på krisecentre

Baggrund

Efter Servicelovens § 109 stk. 4 påhviler det alle kommunalbestyrelser at tilbyde kvinder, der kommer på krisecenter med børn, familierådgivning.

Tilbuddet om familierådgivning til voldsramte kvinder med børn på krisecentre trådte i kraft den 1. juli 2008, hvorefter alle beliggenhedskommuner for krisecentre skulle tilbyde voldsramte kvinder med børn familierådgivning.

20. maj 2010 udsendte Socialministeriet en orientering om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (L169 vedtaget som lov nr. 550 af 26. maj 2010) og lov om social service til samtlige landets kommuner. Loven udmøntede aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2010 med hensyn til sammenhæng mellem visitationskompetence og finansieringsansvar på det specialiserede socialområde.

Det påhviler dermed kommunalbestyrelser i alle landets 98 kommuner at tilbyde kvinder med børn på krisecentre familierådgivning.

Lovændringen trådte i kraft d. 1. august 2010.

Rådgivningens indhold og organisering

Kommunalbestyrelsen har pligt til at rådgive kvinder med børn på krisecentre. Kommunens handlepligt omfatter rådgivning om forsørgelsesgrundlag, bolig, job,

uddannelse, daginstitutioner mv., som er nødvendige for, at kvinden og børnene kan få et nyt liv uden vold. Kommunen udpeger en familierådgiver, som har kompetence til at handle i sin egen kommune. Familierådgivningen er ikke et terapeutisk tiltag, men et tiltag, som skal få iværksat, koordineret og gennemført en indsats, som indeholder de elementer, der kan give den voldsramte kvinde et nyt liv.

Kvinder, der får ophold på et kvindekrisecenter, får opholdskommune i den kommune, hvor krisecentret ligger. Denne kommune har (derfor) hidtil skullet yde familierådgivning efter servicelovens § 109, stk. 4, mens kvindens oprindelige opholdskommune har ydet refusion for udgifterne til opholdet på krisecentret og til familierådgivningen

Efter lovændringen bevarer kvinder, der får ophold på et kvindekrisecenter, deres oprindelige opholdskommune også som handlekommune i relation til ydelser efter serviceloven, i den periode, de har ophold på kvindekrisecentret. Det er således denne kommune - der har handleforpligtelsen, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 7, i forhold til kvinder med børn, der opholder sig på krisecentre - der har pligt til at yde familierådgivning til kvinden, så længe den pågældende har ophold på krisecentret, eller i boligtilbud eller boformer, der er nævnt i retssikkerhedslovens § 9, stk. 7. Når kvinden er flyttet fra krisecentret til en almindelig bolig, der ikke er omfattet af retssikkerhedslovens § 9, stk.7, er det den nye kommune, der har rådgivningspligten.

En række krisecentre har etableret sociale rådgivningstilbud. En socialrådgiver på et krisecenter har imidlertid ikke nødvendigvis kompetence til at handle på kommunens vegne. Det er derfor et krav, at familierådgivningen skal foretages af en rådgiver, der har kompetence til at handle i sin egen kommune. Familierådgivningen kan derfor som udgangspunkt ikke udliciteres til et krisecenter. Er et krisecenter kommunalt, kan kommunen dog vælge at placere familierådgiveren på krisecentret, og opgaven kan også varetages af dette. Det er forudsat, at familierådgivningen til den voldsramte kvinde skal varetages af én ansvarlig og gennemgående familierådgiver, således at kvinden har én person at holde sig til. Der bør således ikke være skiftende familierådgivere til den enkelte kvinde. Ligeledes skal der være én person, som har overblikket, og som samarbejdspartnere kan henvende sig til. Selve familierådgivnings-funktionen kan dog organiseres med flere medarbejdere sammen.

Med hensyn til familierådgiverens sagsbehandling er denne en del af forvaltningens almindelige sociale sagsbehandling, jf. forvaltningsloven og retssikkerhedsloven. Derfor vil de almindelige bestemmelser om tavshedspligt, journal- og notatpligt osv. også gælde for familierådgivere. Den voldsramte kvinde kan være anonym i henseende til råd og vejledning, ligesom kvinder på krisecentre har ret til at være anonyme.

Med hensyn til betaling for en kvindes ophold i et krisecenter, er det kvindens handle- og betalingskommune, der skal afholde udgiften, også i tilfælde, hvor en kvinde ønsker at være anonym. Kvinden må imidlertid opgive sin anonymitet, hvis hun søger om forsørgelse eller andre ydelser.

Økonomi

Den enkelte kvindes folkeregisteradresse kan ikke danne entydigt grundlag for afgørelsen af, hvilken kommune, der er opholds-, handle og betalingskommune i forhold til hjælpen efter servicelovens § 109. Kvinder, der får ophold på krisecentre, får opholdskommune i den kommune, hvor krisecentret ligger. Selv om kvinden har aktuel opholdskommune i den kommune, hvor krisecentret ligger, er det den oprindelige opholdskommune, der skal yde familierådgivning efter servicelovens § 109, stk. 4.

I forbindelse med familierådgiverordningens etablering var beregningsgrundlaget, at familierådgivningen forventedes at have et omfang på 2 timer om ugen i et 6 måneders rådgivningsforløb og i vanskelige tilfælde i op til et år. Der er tale om en gennemsnitsberegning og ikke et krav om, hvorledes timerne konkret skal fordeles.

Rådgivningsforpligtelsen suspenderes, såfremt kvinden flytter sammen med den voldelige partner igen.

Mellemkommunalt samarbejde

Kommunen, hvor krisecentret med den voldsramte kvinde med børn befinder sig, må fremover kontakte kvindens oprindelige opholdskommune med henblik på, at kvinden får en familierådgiver, der skal udarbejde en handleplan sammen med kvinden. Den oprindelige opholdskommune skal som anført betale kvindens ophold på krisecentret og tilbyde familierådgivning.

Flytter kvinden fra krisecentret til en almindelig bolig (der ikke er omfattet af retssikkerhedslovens § 9, stk. 7, jf. stk. 8) i en anden kommune overgår forpligtelsen til at tilbyde familierådgivning efter servicelovens § 109, stk. 4 til kvindens nye opholdskommune.

Delegation

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 9, stk. 9, at handlekommunen efter aftale med den faktiske opholdskommune kan aftale, at overlade f.eks. familierådgivningen til den faktiske opholdskommune. Den oprindelige opholdskommune, der er handlekommune efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 7, og 8 skal i givet fald fortsat afholde udgiften til ydelsen.

Oplysning om udpegning af familierådgiver

Familierådgivningsordningen er nu etableret i alle beliggenhedskommuner for krisecentre. I takt med at de resterende kommuner får oprettet familierådgivningsfunktion, bedes kommunerne – såfremt dette ikke allerede er gjort - meddele Servicestyrelsen navn og kontaktoplysninger på den ansvarlige for kommunens familierådgivning, den enkelte familierådgiver og oplysninger om rådgivningens organisering. Oplysningerne kan gives til konsulent Nina Hanneman på nih@servicestyrelsen.dk.

Familierådgivernetværk

Siden januar 2009 har Servicestyrelsen faciliteret et netværk med familierådgivere fra de 37 beliggenhedskommuner for krisecentre for at evaluere, følge og understøtte implementeringen af familierådgivningsordningen. Familierådgiverne i netværket er blevet støttet i implementeringen af ordningen gennem information, afklaring af tvivlsspørgsmål, oplæg af relevante fagpersoner bl.a. fra Socialministeriets departement, LOKK, Statsforvaltningen m.fl., og der har været mulighed for familierådgiverne for at udveksle erfaringer på tværs af kommuner og landsdele.

For yderligere at understøtte implementeringen af familierådgivningsordningen på landsplan, vil Servicestyrelsen nu udvide netværket af familierådgivere til også at omfatte de nye familierådgivere, der skal til at levere ydelsen til kvinder med børn på krisecentre rundt omkring i landet.

Netværket vil blive understøttet fra Servicestyrelsen igennem det næste 1½ år for fortsat at understøtte implementeringen af Familierådgivningsordningen.

De næste netværksmøder for familierådgivere afholdes i maj 2011.

For yderligere information om familierådgivningsordningen til kvinder med børn på krisecenter kontakt:

Konsulent Nina Hannemann
Servicestyrelsen Udsatteenheden: 72 42 38 52 eller mobil: 50 81 09 18